

## Posudek oponenta na bakalářskou práci

Turismus jako ideologie, turista jako lacanovský subjekt: žižekovské čtení současné turistické kultury

Vypracovala: Elizaveta Nagibina

Předloženou bakalářskou práci tvoří velmi zdařilá a podle mého názoru přesvědčivá analýza a interpretace turismu a takzvaného turistického diskursu z pohledu žižekovské kulturně marxistické a psychoanalytické kritiky ideologie. Turista jako tragická postava (s. 49), která « se vydává na cesty s nadějí dosáhnout stavu, který je pro něj jako pro subjekt nedosažitelný » (s. 50) se v práci postupně ukazuje jako dokonalé exemplum toho, jak funguje ideologie. « Pouze neustálá podpora fantasmat je schopna jej zachránit od traumatické zkušenosti » (s. 50) plynoucí z nevyhnutelného selhání « plánu » dokonalého zážitku (s. 50). Autorka dále ukazuje, jak takzvaný turistický diskurs tato fantasmata neustále v hojnosti poskytuje a to i v případě post-turisty, který ač má kritický náhled na fungování turistického průmyslu, cynicky konzumuje předpřipravené zážitky v duchu paradoxu, který snad nejlépe formuloval apoštol Pavel v listu Římanům : « Nepoznávám se ve svých skutcích; vždyť nedělám to, co chci, nýbrž to, co nenávídím » (Římanům 7,15) a který autorka v různých variacích nalézá v Žižekově pojetí ideologie a cynické povahy subjektu.

Práce je mimořádná v tom, jak tuto hlavní žižkovskou tezi o turismu jako ideologii dokáže místy až brilantně vztáhnout k antropologii turismu na straně jedné a k postmodernímu pojetí kultury na straně druhé. Vrcholem celé práce je pak bezpochyby analýza pohledu, v níž se tyto motivy přehledně protínají. Ocenit je také třeba autorčinu práci s literaturou, která svou důsledností přesahuje rámec běžné bakalářské práce (byť v seznamu literatury poněkud překvapivě chybějí spisy J. Lacana).

Pokud bych měl přeci jen předložené práci něco vytknout, pak by to byla poněkud expeditivní a povrchní zmínka o existencialismu a jeho pojetí autenticity jako hledání « hlubších psychologických faktorů », než je samotná vlastnost kulturního objektu nebo zážitku (s. 46). Existencialisté, jež autorka cituje (většinou z druhotných citací) přitom vycházeli z fenomenologie a jejího « návratu k věcem samým », který mimo jiné implikoval odmítnutí psychologismu.

I po formální a jazykové stránce je práce velmi povedená. Snad s výjimkou několika málo anglicismů (např. « vedoucí teoretik turismu » na str. 39) a jiných nepřesností : chybného pádu na str. 43 (« slavný koncept simulakry », správně simulakra, od simulakrum) či chybě v ortografii lacanovského pojmu objet petit a (na str. 15 i jinde je psán po anglicku jako object). Práci jako celek nicméně hodnotím jako výbornou.

Praha, 21.8.2019

Jan Bierhanzl